

Nr 15.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckta motioner om ändrad ordning för kungörende av tid och ställe för röstlängds framläggande till granskning.

Uti de likalydande till konstitutionsutskottet hänvisade motionerna nr 6 i första kammaren av herr *Bondeson m. fl.* och nr 10 i andra kammaren av herr *Mattsson m. fl.* hemställes, att utfärdandet av kungörelse rörande tid och ställe för röstlängds framläggande till granskning överflyttas från valnämndens ordförande eller magistraten till länsstyrelsen samt att i samband därmed kostnaderna för kungörandet bestridas av statsverket m. m.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionerna.

Bestämmelser om röstlängds framläggande till granskning givas i 40 § lagen om val till riksdagen, vari stadgas:

Från och med den 6 till och med den 12 juli skall röstlängden vara å lämpligt ställe inom valdistriktet under behörig tillsyn framlagd för granskning.

Där å någon ort särskilda omständigheter därtill föranleda, må efter Konungens befallningshavandes medgivande stället för röstlängdens framläggande till granskning förläggas utom valdistriktets område.

Det åligger valnämndens ordförande eller magistraten att ej mindre senast den 30 juni kungöra, på sätt i 41 § sägs, tid och ställe för framläggandet åven ofördröjligen till envar i röstlängden upptagen person, som däri icke antecknats såsom röstberättigad, härom med allmänna posten sända underrättelse med angivande av den eller de omständigheter, på grund varav han från rösträtt uteslutits. Till dem, vilka sakna stadigt hemvist, vare dock ej nödigt att sända underrättelse.

I kungörelse samt underrättelse, varom i denna paragraf förmäles, skall jämväl angivas tiden, inom vilken anmärkning mot röstlängd för att upptagas till prövning bör, jämlikt 42 § här nedan, vara till valnämndens ordförande eller magistraten inlämnad, samt tid och ställe för prövning enligt 45 § av sålunda gjorda anmärkningar.

Enligt 41 § 1 stycket skall kungörelsen samt underrättelse, varom i 40 § förmäles, avfattas enligt av Konungen fastställda formulär. Formuläret återfinnes i kungl. kungörelsen den 1 juni 1945 (SFS nr 252) om upprättande av röstlängd för val till riksdagens andra kammare samt av kommunal röstlängd.

Med avseende på röstlängd för kommunalval och kommunala beslut skall, enligt 9 § 3 stycket kommunala vallagen, vad i lagen om val till riksdagen stadgas om bland annat röstlängds framläggande till granskning och kungörelse därom åga motsvarande tillämpning.

Enligt nu rådande ordning skall, såsom framgår av vad ovan anförts, valnämndens ordförande eller magistraten utfärda röstlängdskungörelserna. Dessa kungörelser bliva icke blott talrika utan även, på grund av kungörelseformulärets utformning, långa och otympliga. Erfarenheten utvisar, att kungörelserna tilldraga sig ringa uppmärksamhet; röstlängdsbesvären hänföra sig i stort sett blott till de fall där särskilt meddelande om uteslutning från rösträtt lämnats. Utskottet vill därför ansluta sig till motionärernas uppfattning, att rådande ordning är föga rationell och föranleder onödiga kostnader. Ett överförande till länsstyrelserna av uppgiften att utfärda röstlängdskungörelserna torde undanröja dessa olägenheter. Ett dylikt förfarande medför icke någon ändring däri, att valnämndens ordförande eller magistraten bestämmer tid och ställe för framläggandet av röstlängderna. Att kommunerna befrias från omkostnaderna för kungörelseförfarandet och dessa komma att åvila statsverket lärer icke möta några erinringar. I motionerna förordas en översyn av kungörelseformuläret i syfte att förenkla detsamma. Utskottet finner starka skäl tala för att formuläret helt slopas; länsstyrelserna kunna väl anförtros att självständigt formulera kungörelserna.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen i anledning av förevarande motioner för sin del ville antaga följande

F ö r s l a g

till

L a g

angående ändrad lydelse av 40 och 41 §§ lagen den 26 november 1920
(nr 796) om val till riksdagen.

(Nuvarande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

40 §.

Från och — — — — — för granskning.

Där å — — — — — valdistriktets område.

Det åligger *valnämndens ordförande eller magistraten* att *ej mindre* senast den 30 juni kungöra, på sätt i 41 § sägs, tid och ställe för framläggandet *än även* ofördröjligen till envar i röstlängden upptagen person, som däri icke antecknats såsom röstberättigad, härom med allmänna posten sända underrättelse med angivande av den eller de omständigheter, på grund varav han från rösträtt ute-

Det åligger *Konungens befallningshavande* att senast den 30 juni kungöra, på sätt i 41 § sägs, tid och ställe för framläggandet *av röstlängd*. *Å valnämndens ordförande eller magistraten ankommer* att ofördröjligen till envar i röstlängden upptagen person, som däri icke antecknats såsom röstberättigad, härom med allmänna posten sända underrättelse med angivande av den eller de omständig-

(Nuvarande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

slutits. Till dem, vilka sakna stadig hemvist, vare dock ej nödigt att sända underrättelse.

heter, på grund varav han från röst-rätt uteslutits. Till dem, vilka sakna stadig hemvist, vare dock ej nödigt att sända underrättelse.

I kungörelse — — — gjorda anmärkningar.

41 §.

Kungörelse, samt underrättelse, varom i 40 § förmäles, skola avfattas enligt av Konungen fastställda formulär.

Kungörelse varom i 40 § förmäles skall uppläsas i kyrkan och, där så kan ske, i ortstidningar införas.

Kungörelsen skall uppläsas i kyrkan ock, där så kan ske, i ortstidningar införas.

Underrättelse jämlikt 40 § skall avfattas enligt av Konungen fastställt formulär.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Stockholm den 5 maj 1947.

På konstitutionsutskottets vägnar:

JONES ERIK ANDERSSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Jones Erik Andersson, Ström*, Karl August Johanson, Mattsson, Lindén*, Sandberg, Söderdahl, Bror Nilsson, Englund och Ragnar Bergh*; samt

från andra kammaren: herrar Hallén*, Thorell, Nordström i Torsby*, Nilsson i Göteborg*, Nolin, Kyling*, Norén*, Spångberg, Edberg* och Johnson i Stockholm*.

* Ej närvarande vid justeringen.

Stockholm 1947. Kungl. Boktryckeriet P. A. Norstedt & Söner.

471785